

Gaza: 800 dagar av folkmord

Allah är himlarnas och jordens ljus. Liknelsen om Hans ljus är en nisch vari en lampa finns; lampan är i ett glas, glaset är som en skinande stjärna tänd från ett välsignat olivträd, varken östligt eller västligt, vars olja nästan lyser av sig själv även om ingen eld rört den. Ljus över ljus.
— Koranen, Surah An-Nur 24:35

Under den längsta, mörkaste natt världen sett sedan 1945 blev två miljoner själar i Gaza den lampan.

I exakt åttahundra dagar har himlen över Gaza varit fylld av eld. I åttahundra nätter har jorden skakat av tvåhundratusen ton sprängämnen. I åttahundra gryningar har ministrar framför kamerorna och utan skam upprepat att inte ett enda vete-korn, inte en droppe medicin, inte en liter bränsle skulle få nå två miljoner människor.

Och ändå slocknade inte ljuset.

En ny måttstock för mänskligt lidande

I hela efterkrigstiden efter 1945 har ingen civilbefolkning på jorden utsatts för en liknande kombination av längd, intensitet och avsiktligt berövande som de 2,3 miljoner människor som varit fångade i Gazaremsan mellan oktober 2023 och december 2025.

- 800 dagar i rad av totalt eller nästintill totalt belägring
- Över 200 000 ton bomber fälda (motsvarande femton Hiroshima-bomber)
- 80 % av alla bostäder förstörda eller svårt skadade
- En konstgjord svält som nådde IPC Fas 5 (katastrofal) i flera guvernorat
- Avsiktligt, offentligt utannonserat svältande av en hel civilbefolkning som krigföringsmetod
- Nästan total utplåning av hälso-, vatten-, sanitets- och utbildnings-systemen

Enligt alla mått som FN, Röda Korset och Internationella brottmålsdomstolen använder har Gaza inte bara drabbats av en "humanitär kris". Det har utsatts för förhållanden som skjuter gränserna för mänsklig överlevnad till det yttersta.

Och ändå lever fortfarande den absoluta majoriteten – mot alla rationella förväntningar. Det faktum ensamt är ett av vårt sekels tystaste mirakel.

Ljus över ljus

Varje svältprognos, varje folkhälsosimulering och dyster excelfil från WFP och IPC sa samma sak: vid denna nivå av kaloribrist, upprätthållen så länge, över en hel befolkning utan sjukvård och utan rent vatten, borde dödligheten ha nått samhällskollapsnivåer. Så

blev det inte. Inte för att lidandet var överdrivet – det var värre än modellerna kunde föreställa sig. Men modellerna räknade inte med ett folk som med tyst och obrytbar visshet bestämde sig för att deras blotta existens skulle vara motståndet.

- En mamma som inte ätit på fyra dagar hade ändå mjölk i bröstet till sitt spädbarn och skickade livet vidare medan hennes egen kropp åt sig själv.
- En kirurg som tvingades amputera en sexåring's ben med en kökskniv och en mobiltelefonficklampa viskade "Du är modig, habibi" om och om igen tills barnets gråt blev den enda bedövning som fanns.
- Tjugo främlingar i ett tält delade en burk bönor – var och en tog en sked så att barnen kunde få två.
- En gammal man i Beit Lahia som efter tredje bombningen av sitt hus planterade tomatfrön i en granatkrater för att "något grönt måste växa här innan jag dör".
- En tonåring som bar sin förlamade mormor 14 kilometer på ryggen och berättade havssagor för henne så att hon inte skulle förlora hoppet på vägen.

Detta var inte heroiska undantag. Det var regeln.

Det rättsliga ramverket: Tre regimer som brutits samtidigt

Alla tre rättssystemen nedan har överträtts dagligen i över två år.

Genèvekonventionen IV (1949) – Skydd av civila i krigstid

- Artikel 23: Skyldighet att tillåta fri passage av livsmedel, mediciner och kläder för barn, gravida och mödrar – brutet sedan 9 oktober 2023.
- Artikel 55: Ockupationsmakten ska säkerställa mat och medicin "i den utsträckning den har medel" – brutet kontinuerligt, även efter ICJ och israeliska högsta domstolens domar 2021 som bekräftade faktisk kontroll över Gaza.
- Artikel 56: Skyldighet att upprätthålla sjukvård och sjukhus – brutet genom systematiska attacker mot alla sjukhus i norra Gaza och avsiktlig nekning av bränsle, syre och mediciner.
- Artikel 33: Förbud mot kollektiv bestraffning – brutet genom öppna uttalanden ("total belägring", "ingen el, ingen mat, inget bränsle") och ihållande politik med kalori restriktion.

Folkmordskonventionen (1948)

Internationella domstolen i Haag (januari & maj 2024, juli 2025 provisoriska åtgärder; oktober 2025 rådgivande yttrande) fann "trovärdig risk" och senare "allvarlig risk" för folkmord. I december 2025 begärde ICC:s åklagare häktningsorder mot Netanyahu och Galant uttryckligen för:

- Artikel II(c): "Avsiktligt påtvingande av levnadsvillkor avsedda att medföra gruppens fysiska utplåning" genom svält, nekad vatten, förstörd sanitet och hindrad sjukvård.

Stödjande bevis: ministeruttalanden på kabinettnivå ("mänskliga djur", "inte ett enda vetekorn", "utplåna Gaza"), ihållande kaloriintag under överlevnadsgräns samt total förstörelse av all livsmedelsproduktion (fiskebåtar, växthus, bagerier, jordbruksmark).

Sedvanerättsligt internationellt humanitärt rätt (Regler 53–56, ICRC-studien)

- Regel 53: Svälte av civila som krigföringsmetod är förbjuden.
- Regel 54: Angrepp mot objekt oundgängliga för överlevnad (vattenanläggningar, livsmedel, jordbruksområden, sjukhus) är förbjudna.
- Regel 55: Parterna ska tillåta och underlätta snabb och obehindrad passage av humanitärt bistånd.

De faktiska förhållandena: En krönika om långsam utplåning

De kallade det "total belägring". De kallade det "tryck". De kallade folket "mänskliga djur" och deklarerade utan omskrivningar att inte ett enda vetekorn skulle släppas igenom.

Fas 1 – oktober 2023 till februari 2024: "Total belägring"

Försvarsminister Gallants uttalande 9 oktober genomfördes bokstavligt. I veckor kom noll lastbilar in. Kaloriintaget sjönk till 300–600 kcal/dag. De första dokumenterade svältdödsfallen inträffade i december 2023.

Fas 2 – mars till maj 2025: "Total avstängning"

Efter att januarivapenvilan kollapsade tvingade finansminister Smotrich och nationella säkerhetsministern Ben-Gvir fram en elva veckor lång stängning av alla gränsövergångar. UNRWA fick helt slut på mjöl. Mödrar spädde modersmjölksersättning med förorenat vatten. Den första massgraven med utmärglade barn upptäcktes vid Kamal Adwan-sjukhuset.

Fas 3 – juni till september 2025: Svälten deklarerar

IPC Fas 5 utlystes i Gaza guvernerat (augusti 2025). Medelviktminskningen nådde 22 % av kroppsvikten. Barnens revben syntes på varje gata. Flygavlossningar – den enda "hjälp" Israel tillät – dödade fler än de mättade.

Fas 4 – oktober till december 2025: Vapenvilan som aldrig blev av

Oktoberavtalet 2025 lovade 600 lastbilar per dag. Verklig leverans: i snitt 120–180. Rafahgränsen hölls stängd de flesta dagar. Bränslebrist tvingade sjukhus att välja vilka kuvöser som skulle fortsätta köras. I december befann sig 100 % av befolkningen fortfarande i IPC Fas 3 eller högre.

Föräldrarnas ekvation

Näringslära är obönhörlig: barn under fem år är mest sårbara för akut avmagring och permanent hämmad tillväxt. Men föräldrarna i Gaza vet detta. Så de gör det enda som återstår. De slutar äta.

Undersökning efter undersökning (Lancet 2025, UNICEF 2025, WHO-övervakning 2024–2025) visar samma mönster: 70–90 % av vuxna hoppar helt över måltider så att deras barn ska få en mun ris till, en klunk utspädd mjölkpulver. Mödrar ammar medan deras egna revben sticker ut och för vidare undernäring innan barnet ens ätit fast föda.

Resultatet är en hjärtskärande omkastning: barn i Gaza har i genomsnitt förlorat mindre vikt än sina föräldrar – för att föräldrarna valt att dö lite varje dag så att barnen ska leva lite längre.

Det medicinska mardröm som ingen borde behöva föreställa sig

Kirurger i Gaza har tvingats utföra tusentals amputationer – många på barn – utan bedövning, utan smärtstillande, ibland med bara en mobilficklampa och en slö skalpell kokt i regnvatten.

- En fyraårig flicka med 50 % brännskador får sitt döda kött skrapat bort medan hon skriker "mama" tills hon svimmar av smärta.
- En sexårig pojke får sitt krossade lårben sågat av helt vaken, klamrar sig vid kirurgens hand och viskar "Varför gör det så ont?"
- Tonårsflickor genomgår kejsarsnitt fastspända av släktingar eftersom ketamine är slut.

Varje läkare som arbetat i Gaza sedan 2023 beskriver samma återkommande mardröm: ögonblicket då de inser att de måste skära i ett skrikande barn utan något att dämpa smärtan med. Många har slutat sova; en del har slutat tala helt.

Hur är de fortfarande vid liv? Anatomin hos ett mirakel

Mot alla folkhälsomodellers förutsägelser har Gaza ännu inte kollapsat demografiskt. Flera faktorer förklarar denna osannolika överlevnad:

1. **Extraordinär social solidaritet** Familjer samlade de sista smulorna, grannar delade en tonfiskburk mellan tjugo personer, främlingar bar gamla på ryggen under tvångsmarscher.
2. **Nödlösningar** Folk åt djurfoder, kokade gräs och löv, destillerade havsvatten med ved från raserade hus, opererade med mobilficklampor.
3. **Den envisa vägran att lämna** Trots evakueringsorder som vid olika tidpunkter täckte 85 % av remsan stannade de flesta – dels för att det inte fanns någon säker plats, dels för att lämna betydde permanent fördrivning.

Läkare i Gaza beskriver upprepade gånger befolkningen som "de levande döda" – vid liv, men knappt.

Epilog: Domen skriven i andetag

Att två miljoner människor – lärare, poeter, småbarn som lär sig gå, mormödrar som överlevt alla tidigare krig – fortfarande andas den 12 december 2025 är inte bevis på att politiken var human.

Det är bevis på att vissa former av mänsklig uthållighet är starkare än maskineriet som konstruerats för att utsläcka dem.

De är fortfarande här. De lever fortfarande. Och varje andetag de tar är en anklagelse.